

Вплив *Eimeria spp.* з різним рівнем інтенсивності інвазії на мікробіологічні показники м'яса кролів

Ю. Дуда, К. Ревуцька
dudajulia1976@gmail.com

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Еймеріоз (кокцидіоз) кролів — широко розповсюджене паразитарне захворювання, яке навіть за субклінічного перебігу завдає істотних економічних збитків галузі кролівництва через затримку росту та розвитку тварин, а також їх загибель, що призводить до недоотримання продукції — м'яса, хутра, кроленят, вибракування уражених органів, затрати на проведення лікувальних заходів. Згідно з науковими публікаціями багатьох вчених, еймеріоз кролів реєструють в усіх країнах світу (зокрема в Україні) і в більшості з них триває активна боротьба з цією хворобою. Дедалі частіше кокцидіоз кролів реєструють у змішаній формі. Поліінвазія з одночасним паразитуванням печінкового та кишкових видів еймерій призводить до глибоких функціональних порушень шлунково-кишкового каналу, інтоксикації, зниження імунітету та дисбіозу.

Мета нашого дослідження полягала у вивченні впливу *Eimeria spp.* з різним рівнем інтенсивності інвазії на мікробіологічні показники м'яса кролів.

Дослід проводили з визначенням органолептичних і мікробіологічних показників м'яса кролів відповідно до «Правил передзабійного ветеринарного огляду та ветеринарно-санітарної експертизи м'яса та м'ясних продуктів» (2002 р). Передзабійний огляд туш кролів і післязабійну ветеринарно-санітарну експертизу продуктів забою здійснювали згідно з ДСТУ 8381:2015 «М'ясо та м'ясні продукти», ДСТУ ISO 6888-1:2003 — мікробіологічні дослідження м'яса. У Дніпропетровській регіональній державній лабораторії Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів нами були проведені мікробіологічні дослідження. З використанням програми *Microsoft Excel-16* здійснювали статистичну обробку експериментальних результатів.

Матеріалом для дослідів були аналогові групи кролів-самців 3–5-місячного віку каліфорнійської породи в кількості 15 тварин. Ідентифікацію ооцист роду *Eimeria* проводили на підставі морфологічних характеристик; при цьому були виявлені такі види, як *Eimeria magna*, *E. media*, *E. perforans*, *E. stiedae*. Для визначення рівня ураженості кролів їхні екскременти досліджували за методом Мак-Мастера. Тварин було поділено на такі групи: контрольна (клінічно здорові тварини) та дві дослідні (хворі на еймеріоз тварини) з різним рівнем інвазованості.

Під час копрологічних досліджень виявлено, що хворі на еймеріоз кролі мали різний рівень інтенсивності інвазії (II): перша дослідна — низький рівень, II=823,89±112,88 ооцист в 1 г фекалій; друга дослідна — високий рівень, II=69787,50±28479,34 ооцист в 1 г фекалій. У фекаліях контрольної групи тварин ооцист еймерій не виявляли.

Для оцінки безпечності м'яса використовували бактерії групи кишкової палички (БГКП), які є санітарно-показовими мікроорганізми. Під час проведення бактеріологічного дослідження м'яса в усіх досліджуваних зразках не виявлено наявності патогенних мікроорганізмів *Salmonella* та *Listeria monocitogenes*.

КМАФАнМ була найбільшою в м'ясі кролів з високим рівнем інвазованості *Eimeria spp.*: 343 тис. мікробних клітин в 1 г, ніж у кролів з низькою інвазованістю — 26 тис. мікробних клітин в 1 г, тоді як у клінічно здорових тварин — 11 тис. мікробних клітин в 1 г. На нашу думку, підвищення мікробного обсіменіння м'яса пов'язано з рівнем інвазованості паразитозами тварин. КМАФАнМ дослідженої кролятини від хворих тварин з високою інтенсивністю інвазії перевищує норму у понад 30 разів, а з низькою — у 2,36 раза. Результати цих досліджень вказують на те, що еймерії сприяють мікробному обсіменінню м'яса.

Отже, зі зростанням рівня інвазованості кролів збудниками *Eimeria spp.* підвищується мікробне обсіменіння м'яса.

Ключові слова: еймерії, інтенсивність інвазії, мікробіологічні показники, м'ясо, кролі